

PREPORUKA KOMITETA MINISTARA BR. R (2004) 9 O KONCEPTU „PRIPADNOSTI NEKOJ SOCIJALNOJ GRUPI“ (MPŠG) U KONTEKSTU KONVENCIJE O STATUSU IZBEGLICA IZ 1951. GODINE¹

Komitet ministara, u skladu sa članom 15. stav *b* Statuta Saveta Evrope,

Imajući u vidu da, prema čl. 1A stav 2. Konvencije o statusu izbeglica iz 1951. godine, pojam „izbeglica“ označava lice koje se „opravdano boji da će biti progono zbog svoje rase, svoje vere, svoje nacionalnosti, svoje pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ili svog političkog mišljenja“;

Uzimajući u obzir porast slučajeva u kojima se strah od progona zbog „pripadnosti nekoj socijalnoj grupi“ (MPŠG) sve češće navodi kao osnov za sticanje izbegličkog statusa, kao i da se za ovu svrhu pozivaju na veliki broj različitih razloga;

Željni da državama članicama obezbede odgovarajuće smernice za primenu ovog osnova, kako je on opisan u Konvenciji, a koji zahteva dodatno tumačenje, i radi jednoobrazne primene Konvencije iz 1951. godine u državama članicama;

Ponovo potvrđujući liberalan i humanitarni stav država članica Saveta Evrope prema azilu;

Poštujući Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i druge relevantne instrumente za zaštitu ljudskih prava, univerzalnog i regionalnog karaktera;

Imajući u vidu Preporuku br. R (81) 16 o harmonizaciji domaćih postupaka o azilu, Preporuku br. R (94) 5 o smernicama za praksu u državama članicama Saveta Evrope za prijem azilantata na evropskim aerodromima, Preporuku br. R (98) 15 o obuci službenika koji prvi dolaze u kontakt sa azilantima, naročito na graničnim prelazima i Preporuku R (2001)18 o supsidijarnoj zaštiti;

Svesni Preporuke Parlamentarne skupštine br. 1374 (1998) o položaju žena izbeglica u Evropi i Preporuke Parlamentarne skupštine br. 1470 (2000) o položaju homoseksualaca, lezbijki i njihovih partnera u vezi sa pitanjima azila i useljavanja u države članice Saveta Evrope,

Smatra da je „neka socijalna grupa“ ona grupa lica koja imaju, ili kojima se pripisuju, zajedničke osobine, s tim da opasnost od progona nije njihova jedina zajednička osobina, i koju društvo smatra grupom, ili koju država ili oni koji ih progone identifikuju kao grupu. Mere progona uperene protiv grupe mogu biti važan faktor prilikom utvrđivanja grupe u određenom društvu.

Ovaj koncept naročito obuhvata:

(a) grupe koje se mogu odrediti na osnovu unutrašnjih ili nepromenljivih osobenosti, i

(b) grupe koje su sastavljene od lica koja dele zajedničku ili istorijsku vezu ili osobine, koje se ne mogu izmeniti ili su toliko važne za njihov identitet, svest i lično dostojanstvo da se od njih ne može zahtevati da se toga odreknu;

Preporučuje državama članicama da sledeća načela uzmu u razmatranje prilikom odlučivanja, u smislu čl. 1A stav 2. Konvencije iz 1951. godine, da li je konkretno lice progono zbog pripadnosti određenoj socijalnoj grupi:

1. Ne postoji nikakva hijerarhija između pet osnova predviđenih Konvencijom iz 1951. godine, a to su: rasa, vera, nacionalnost, socijalna grupa i političko mišljenje. Svi se osnovi jednako primenjuju. U zavisnosti od konkretnog slučaja, ovi se osnovi mogu preklapati i azilant može ispunjavati uslove za sticanje statusa izbeglice po više osnova;

2. Koncept pripadnosti nekoj socijalnoj grupi treba tumačiti široko, u svetlu predmeta i cilja Konvencije iz 1951. godine. Tumačenje koncepta pripadnosti nekoj socijalnoj grupi ne bi trebalo da prevaziđe okvire Konvencije, tako da državama članicama nametne obaveze na koje se nisu saglasile;

3. Povezanost grupe nije uslov za priznanje grupe kao „posebne socijalne grupe“, pripadnici grupe ne moraju da se poznaju međusobno niti je potrebno da deluju zajedno, kao što nije ni potrebno da su svi pripadnici grupe izloženi progono;

4. Veličina grupe je irelevantna za utvrđivanje primene koncepta pripadnosti nekoj socijalnoj grupi;

5. Pripadnost nekoj socijalnoj grupi, sama za sebe, u pravilu, neće biti dovoljna za obrazloženje zahteva za sticanje izbegličkog statusa. Svaki zahtev za dobijanje azila razmatra se individualno kako bi se utvrdila veza između pripadnosti određenoj društvenoj grupi i opasnosti od progona. Takođe, mora biti uzeta u obzir konkretna situacija u državi porekla. Moguće su posebne okolnosti u pojedinačnim slučajevima kada je sama pripadnost dovoljan osnov za strah od progona;

6. Prilikom odlučivanja o zahtevu za azil koji se zasniva na pripadnosti određenoj društvenoj grupi, nadležni organi će, uz opšte standarde propisane relevantnim međunarodnim instrumentima, posebnu pažnju posvetiti standardima merodavnim za pitanja rodne pripadnosti i starosnog doba, poverljivosti informacija i podacima o državi porekla;

Poziva države članice da obaveste *Ad hoc* komitet eksperata za pravne aspekte teritorijalnog azila, izbeglica i lica bez državljanstva (CAHAR) o implementaciji navedenih načela.